

Vrste zikra

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

Muhammed b. Ibrahim et-Tuvejdžiri

Prijevod:

Hakija Kanurić

Revizija:

Ersan Grahovac

2014 - 1435

IslamHouse.com

﴿أنواع الأذكار﴾

« باللغة البوسنية »

محمد بن إبراهيم التويجري

ترجمة:

هاكيا كانوريتش

مراجعة:

أرسان غراهوفاتس

2014 - 1435

IslamHouse.com

Vrste zikra

Zikra ima tri vrste: Jutarnji i večernji zikr, opći zikr i posebni zikr.

1. Jutarnji i večernji zikr

Vrijeme zikra:

Vrijeme jutarnjeg zikra: od pojave zore do izlaska sunca.

Vrijeme večernjeg zikra: od nastupanja ikindijskog vremena pa do zalaska sunca. Ipak, u tome ima širine onom koga nešto drugo zaposli, zaboravi ili prespava.

Rekao je Uzvišeni Allāh: *Zato strpljivo podnosi ono što oni govore i veličaj Gospodara svoga i zahvaljuj Mu prije Sunčeva izlaska i prije zalaska, i veličaj Ga noću i poslije obavljanja molitvi.* (Kaf, 39-40.)

Rekao je Uzvišeni Allāh: *I spominji ime Gospodara svoga ujutro i predvečer, i u jednom dijelu noći radi Njega molitvu obavljaj, i dugo Ga noću hvali!* (El-Insan, 25-26.)

Jutarnji i večernji zikr

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allāh-ov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Ko kaže kada osvane i omrkne: *SubhanAllāhi ve bi hamdih* – سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ** (Neka je slavljen i hvaljen Allāh) stotinu puta, na Sudnjem danu niko neće doći s

nečim boljim od onog s čim je on došao, osim onaj ko izgovori te riječi isto toliko puta ili više.“ (Bilježi Muslim)¹

U drugoj predaji je rečeno: „**Ko kaže: *SubhanAllāhi ve bi hamdih*, u jednom danu stotinu puta grijesi će spasti s njega makar ih bilo poput morske pjene.**“ (Muttefekun alejh)²

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Ko kaže: *Lā ilāhe illallāhu vahdehu lā šerīke leh, lehu-l-mulku ve lehu-l-hamdu ve Huve ‘alā kulli šej’in qadīr*** (Nema boga osim Allāha, Jedinoga, Koji sudruga nema. Njemu pripada sva vlast i zahvalnost. On je svemoćan.) u jednom danu stotinu puta – imat će nagradu u vrijednosti onoga ko oslobodi deset robova, bit će mu upisano stotinu dobrih djela, bit će mu pobrisano stotinu grijeha, to će mu bit štit od šejtana tog dana sve dok ne omrkne, i niko neće doći s nečim boljim od toga s čime je on došao osim onaj ko uradi više od toga.“ (Muttefekun alejh)³

¹ Bilježi Muslim, br. 2692.

² Bilježi Buharija, br. 6405., i Muslim, br. 2691., i ovo je njegova verzija.

³ Bilježi Buharija, br. 6403., i Muslim, br. 2691., i ovo je njegova verzija.

- لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

Šedad ibn Evs, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Vrhunac traženja oprosta su riječi: *Allāhumme Ente Rabbī, Lā ilāhe illā Ente, halaktenī ve ene 'abduke ve, ene 'alā ahdike ve va' dike mesteta' tu e'ūzu bike min šerri mā sana' tu, ebu'u leke bi ni' metike 'alejje, ve ebu'u bi zenbi, fagfir li, fe innehu lā jagfiruz-zunube illa Ente.*** (Allāhu, Ti si Gospodar moj, nema boga osim Tebe, stvorio si me i ja sam rob Tvoj, ja sam na tragu zavjeta Tebi datog, i obećanja Tvog u granicama svojim. Tebi se sklanjam pred zlo koje sam počinio, Tebi se vraćam s pomoću blagodati Tvoje prema meni, Tebi priznajem grijehe svoje. Stoga, oprosti mi, jer osim Tebe niko drugi grijehe ne oprašta.) Ko te riječi izgovori danju ubijeden u njihovu istinitost, te umre u toku tog dana prije nego omrkne, biće od stanovnika Dženneta. A ko ih izgovori noću, a ubjeden je u njihovu istinost te umre prije nego osvane, biće od stanovnika Dženneta.“ (Bilježi Buharija)⁴

⁴ Bilježi Buharija, br. 6306.

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا
 عَلَىٰ عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا
 صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي
 فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ.

Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, kada bi omrknuo govorio: „Emsejna ve emsel-mulku lillāhi (a za jutarnju: asbahna ve asbehal-mulku lillāhi), vel-hamdu lillāhi, Lā ilāhe illallāhu vahdehu lā šerike lehu. Allāhumme innī es'eluke min hajri hazihil-lejleti ve hajre mā fiha. Ve e'ūzu bike min šerri hazihil-lejleti ve šerri mā fiha. Allāhumme innī e'ūzu bike minel-keseli vel-heremi ve sū'il-kiberi, ve fitnetid-dunja ve 'azābil-qabri. (U noć uđosmo i noć dočeka svekolika vlast Allāhova (a u jutarnjoj dovi reći će se: jutro dočekasmo i jutro dočeka svekolika vlast Allāhova). Hvala Allāhu i nema boga osim Njega Jedinog, Koji druga nema. Allāhu Tebi se utječem od zla ove noći (ovog dana) i zla koje je u njoj (njemu). Allāhu Tebi se utječem od ljenosti, duboke starosti,

zlohudne oholosti, od ovosvjetskih smutnji i kaburske kazne.“ (Bilježi Muslim)⁵

- أَمْسَيْنَا وَأَمْسَى الْمَلِكُ لِلَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذِهِ اللَّيْلَةِ
وَخَيْرَ مَا فِيهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَشَرِّ مَا
فِيهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ،
وافتنة الدنيا وَعَذَابِ فِي الْقَبْرِ.

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Ko kaže: *Lā ilāhe illallhu vahdehu lā šerike leh, lehu l-mulku ve lehul-hamdu ve Huve ‘alā kulli šej’in qadīr*** (Nema boga osim Allāha, Jedinoga, Koji sudruga nema. Njemu pripada sva vlast i zahvalnost. On je svemoćan.) ko to kaže deset puta kada osvane bit će mu upisano stotinu dobrih djela, tim će mu biti pobrisano stotinu grijeha, imat će nagradu kao da je oslobodio roba, i to će mu biti štiti od šejtana tog dana sve dok ne omrkne. A ko to isto kaže kada omrkne imat će isto takvu nagradu.“ (Bilježi Ahmed)⁶

⁵ Bilježi Muslim, br. 2723.

⁶ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Ahmed, br. 8719.

- لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

Abdullah ibn Amr, radijallahu anhu, prenosi da je Ebu Bekr es-Sidik, radijallahu anhu, pitao Allāhovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem: „**Allāhov Poslaniče pouči me šta ću reći kada osvanem i kada nastupi večer?**“ Rekao je: „Ebu Bekre, reci: *Allāhumme Fātires-semāvāti vel-erd, 'Ālimel-gajbi veš-šehādeti, Rabbe kulli šejin ve melikehu, e'ūzu bike min šerri nefst ve min šeriš-šejtāni ve širkihi, ve en aqterife 'alā nefst sū'en eu edžurrehu ilā muslim.* (Allāhu, Stvoritelju nebesa i Zemlje, Poznavaoče skrivenog i pojavnog (svijeta), Gospodaruru svega i njegov Posjedovatelju, Tebi se sklanjam pred zlom moje duše, i pred zlom šejtana i njegovog širka, te da me sačuvaš od činjenja zla prema sebi ili bilo kom muslimanu.)“ (Bilježi Buharija u El-Edebul-mufred i Tirmizi) ⁷

- اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
رَبِّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكِهِ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَعُوذُ

⁷ Hadis je vjerodostojan, a bilježi Buharija u *El-Edebul-mufred*, br. 1239., i ovo je njegova verzija, i Tirmizi br. 3529.

بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّكَهِ وَأَنْ
أَقْتَرَفَ عَلَى نَفْسِي سُوءًا أَوْ أَجْرَهُ إِلَى مُسْلِمٍ.

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, kada bi osvanuo govorio: „*Allāhumme bike asbahna ve bike emsejna, ve bike nahja ve bike nemutu ve ilejken-nušuru.* (Allāhu, Tvojom voljom jutro dočekasmo i Tvojom voljom u noć udosmo. Tvojom voljom živimo, po Tvojoi volji umiremo i po Tvojoi volji bivamo ponovo proživljeni.)“ A pred večer bi govorio: „*Allāhumme bike emsejnā ve bike asbahnā ve bike nahjā ve bike nemūtu ve ilejkel-mesīru.* (Allāhu, Tvojom voljom u noć ulazimo i jutro dočekujemo, Tvojom voljom živimo i umiremo i Tebi se vraćamo.)“ (Bilježi Buharija u El-Edebul-mufred i Ebu Davud) ⁸

- اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا وَبِكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ
نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ التُّشُورُ.

⁸ Hadis je vjerodostojan, a bilježi Buharija u *El-Edebul-mufred*, br. 1234., i Ebu Davud, br. 5068.

- وإذا أمسى قال: " اللَّهُمَّ بِكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ
مَوْتُ وَإِلَيْكَ النُّشُورُ.

Ibn Omer, radijallahu anhu, kaže: „**Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije ostavljao ove dove kada nastupi večer i kada svane: *Allāhumme innī eselukel-'afve vel-'āfijete fid-dunjā vel-āhireti. Allāhumme innī es'elukel-'afve vel-'afijete fī dīnī ve dunjāje ve ehlī ve mālī. Allāhumme-stur 'avrāti ve āmin rev'āti, vahfaznī min bejni jedejje ve min halfī ve 'an jemīnī ve 'an šimālī ve min fevqī ve e'ūzu bi 'azametike en ugtāle min tahtī.*** (Allāhu, molim oprost i zaštitu Tvoju na dunjaluku i na ahiretu. Allāhu, molim oprost i zaštitu Tvoju u porodici i imovini mojoj. Allāhu, pokrij moja sramna djela, a umiri moju bojazan. Allāhu, sačuvaj me s moje prednje strane, te od svega što me može zadesiti s leđa, s desne ili lijeve strane i odozgo. Prizivam Tvoju Veličinu da ne budem ščepan odozdo.)“ (Bilježi Ebu Davud i Ibn Madže).⁹

- اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ إِنِّي
أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ، وَأَهْلِي وَمَالِي؛

⁹ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Ebu Davud, br. 5074., i Ibnu Madže, br. 3871., i ovo je njegova verzija.

اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي، وَآمِنْ رَوْعَاتِي؛ اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ
 بَيْنَ يَدَيْ، وَمِنْ خَلْفِي، وَعَنْ يَمِينِي، وَعَنْ شِمَالِي، وَمِنْ
 فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي.

Ebu 'Ijaš, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Ko kaže kada osvane: *Lā ilāhe illallāhu vahdehu lā šerīke leh, lehu l-mulku ve lehu-lhamdu ve Huve ‘alā kulli šej’in qadīr.*** (Nema boga osim Allāha, Jedinoga, Koji sudruga nema. Njemu pripada sva vlast i zahvalnost i On je svemoćan) - imat će nagradu u vrijednosti onoga ko oslobodi roba iz Ismailovog, a.s., potomstva, bit će mu zapisano deset dobrih djela, bit će mu pobrisano deset grijeha, bit će uzdignut za deset stupnjeva, i bit će zaštićen od šejtana sve do noći. A ako to izgovori kada omrkne slijedi mu to isto sve dok ne osvane.“ (Bilježi Ebu Davud i Ibn Madže)¹⁰

- لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ
 وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

¹⁰ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Ebu Davud, br. 5077., i ovo je njegova verzija, i Ibnu Madže, br. 3867.

Osman ibn Affan, radijallahu anhu, prenosi da je čuo Allāhovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, da je rekao: „Nema nijednog roba koji svakog jutra i svake noći tri puta kaže: *Bismillāhil-lezi lā jedurru me' asmihī šej'un fil-erdi ve lā fis-semā'i ve Huves-Semi'ul-'Alīm.* (U ime Allāha s Čijim imenom ne šteti ništa na Zemlji niti na nebu. On sve čuje i sve zna.) pa da mu nakon toga nešto našteti.“ (Bilježi Tirmizi i Ibn Madže)¹¹

- بِاسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ، وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ.

Abdullah ibn Ebza, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, kada bi osvanuo i omrknuo govorio: „*Asbahnā 'alā fitretil-islāmi ve 'alā kelimetil-ihlāsi ve 'alā dīni nebijjina Muhammedin, sallallāhu alejhi ve sellem, ve 'alā milleti ebīna Ibrāhīme hanīfen muslimen ve mā kāne minel-mušrikīne.* (Jutro smo dočekali u krilu islama, na principima šehadeta (riječ: *Lā ilāhe illallāh*), u vjeri Vjerovjesnika našeg, Muhammeda, sallallāhu alejhi ve

¹¹ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Tirmizi, br. 3388., i Ibnu Madže, br. 3869., i ovo je njegova verzija.

sellem, i u vjeri praoca našeg Ibrahima, a.s., iskrenog monoteista, muslimana, koji nije bio idolopoklonik.)“ (Bilježi Ahmed i Darimi) ¹²

- أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلَامِ وَعَلَى كَلِمَةِ الْإِخْلَاصِ
وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - وَعَلَى
مِلَّةِ أَبِينَا إِبْرَاهِيمَ حَنِيفاً مُسْلِماً وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ.

Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao Fatimi, radijallahu 'anha: „Šta te spriječava da čuješ šta ti ja oporučujem? Da kažeš kada osvaneš i kada omrkneš: *Ja Hajju ja Kajjumu bi rahmetike estegisu, aslih li še'nī kullehu ve lā tekilnī illa nefsī tarfete ajnin.* (O Živi, Postojani, Tvojom milošću od Tebe pomoć tražim. Popravi svo stanje moje i ne prepusti me ni jednog trena samom sebi!)“ (Bilježi Nesai u El-Kubra i Hakim) ¹³

¹² Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Ahmed, br. 15434., i ovo je njegova verzija, i Darimi, br. 2588.

¹³ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Nesai u *Es-sunenul-kubra*, br. 10405., i Hakim, br. 2000., pogledati: *Es-Silsiletus-sahiha*, br. 227.

- يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ، بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ أَصْلِحْ لِيْ شَأْنِيْ كُلَّهُ
وَلَا تَكِلْنِيْ إِلَى نَفْسِيْ طَرْفَةَ عَيْنٍ.

Ubejj ibn Ka'b, radijallahu anhu, prenosi da je imao sušnicu za datule. Primjetio je da mu datule nestaju pa je jedne noći stražario čuvajući sušnicu. Odjednom pored njega se nađe životinja slična dječaku pubertetliji. Životinja mu nazva selam, a on odgovori na selam i upita: „Šta si ti? Džinn ili insan?“ Rekla je: „Naravno džinn.“ Ubejj je upitao: „Šta će nas zaštititi od vas?“ Rekla je: „Ovaj ajet koji se nalazi u suri Bekari: *Allāhu Lā ilāhe illa huvel-hajjul-kajjum...* (Allāh je, nema boga osim Njega, Živi i Vječni – ajetul-kursijj) Ko prouči taj ajet kada dođe večer zaštićen je od nas sve dok ne osvane, a ko ga prouči kada osvane zaštićen je od nas sve dok ne omrkne.“ Kada je svanuo dan Ubejj, radijallahu anhu, je otišao Allāhovom Poslaniku, sallallāhu alejhi ve sellem, i obavijestio ga o događaju a Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, je rekao: „**Istinu je rekao pokvarenjak!**“ (Bilježi Hakim i Taberani) ¹⁴

¹⁴ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Hakim, br. 2064., i Et-Taberani u *El-Kebiru*, 1/201.

- اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ.

Ebu Derda, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Ko kaže kada osvane i kada omrkne: *Hasbijel-Lahu Lā ilāhe illa Huve. 'Alejhi tevekkeltu ve Huve Rabbul-'aršil-'azim.*** (Allāh mi je sam dovoljan, nema boga osim Njega. Na Njega se oslanjam, i On je Gospodar prestolja veličanstvenog.) sedam puta, Uzvišeni Allāh će ga sačuvati dunjalučke i ahiretske brige.“ (Bilježi Ibnus-Sunni)¹⁵

- حَسْبِيَ اللَّهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ، وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ.

¹⁵ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Ibnu Es-Seni, u *Amelul-jeumi vel-lejle*, br. 71.

Sevban, radijallahu anhu, prenosi da je Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Nijedan rob musliman neće tri puta reći kada omrkne ili osvane: *Radītu billāhi Rabben ve bil-islāmi dīnen ve bi Muhammedin, sallallāhu alejhi ve sellem, nebijen.*** (Zadovoljan sam da mi je Allāh Gospodar, vjera islam, a Muhammed, sallallāhu alejhi ve sellem, vjerovjesnik.), a da Uzvišeni Allāh Sebi ne stavi u obavezu da ga zadovolji na Sudnjem danu.“ (Bilježi Ahmed i Ebu Davud)¹⁶

- رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - نَبِيًّا.

Muaz ibn Abdullah prenosi od svoga oca da je rekao: „**Snašla nas je kiša i tama pa smo iščekivali Allāhovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, da nam klanja kao imam. Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, je izišao da klanja pa je rekao: 'Reci!' Rekao sam: 'Šta da kažem?' Rekao je: 'Prouči: Kul huvAllāhu ehad (On je Allāh Jedini), Felek i Nas, tri**

¹⁶ Hadis je dobar, a bilježi ga Ahmed, br. 23499., i ovo je njegova verzija, i Ebu Davud, br. 5072.

puta kada omrkneš i kada osvaneš, to ti je dovoljna zaštita od svega.“ (Bilježi Tirmizi i Nesai)¹⁷

Ebu Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Kada neko od vas osvane neka kaže: *Asbahnā ve asbehal-mulku lillāhi Rabbil-'ālemīn. Allāhumme innī eseluke hajre hāzel-jeumi, fethahu ve nuurehu ve bereketehu ve hudāhu, ve e'ūzu bike min šerri mā fīhi ve šeri mā ba'deh.*** (Jutro smo dočekali i jutro dočeka svekolika vlast Allāhova, Gospodara svjetova. Allāhu, molim Te za sva dobra ovog dana, njegovu opskrbu, pobjedu, svijetlost, blagoslov i uputu. A Tebi se utječem od zla koje je u njemu i zla nakon njega.) A kada omrkne neka to isto kaže.“ (Bilježi Ebu Davud)¹⁸

- أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمَلِكُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ؛ اللَّهُمَّ إِنِّي
أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الْيَوْمِ فَتَحَهُ وَنَصْرَهُ وَنُورَهُ وَبَرَكَتَهُ
وَهُدَاهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِيهِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ.

¹⁷ Hadis je dobar, bilježi ga Tirmizi, br. 3575., i Nesai, br. 5428., i ovo je njegova verzija.

¹⁸ Hadis je dobar, a bilježi ga Ebu Davud, br. 5084.

Koji zikr se uči jutrom

Džuvejrija, radijallahu anha, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, jednog jutra izišao od nje nakon što je klanjao sabah-namaz, a ona je ostala na mjestu na kojem je klanjala. Nakon što je dan uveliko osvanuo, Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, se vratio, a ona je sjedila na istom mjestu. Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, je upita: „Cijelo vrijeme si u istom stanju kao što sam te ostavio?“ „Da.“, rekla je, a Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, joj reče: „Nakon što sam otišao od tebe izgovorio sam četiri riječi tri puta, kada bi se mjerile sa svim onim što si danas rekla prevagnule bi: *Subhānallāhi ve bi hamdihi ‘adede halkihi ve ridā nefsihi ve zinete Aršihi ve midāde kelimātihi.* (Neka je slavljen i hvaljen Allāh razmjerno brojnosti Njegovih stvorenja, u razmjeru zadovoljstva koje je Sam Sebi odredio, težine Njegova prijestolja - ARŠA i mnoštvene osebujnosti Njegovih riječi.)“ (Bilježi Muslim)¹⁹

- سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ عَدَدَ خَلْقِهِ وَرِضَا نَفْسِهِ وَزِنَةَ عَرْشِهِ
وَمَدَادَ كَلِمَاتِهِ.

¹⁹ Bilježi Muslim, br. 2726.

Koji se zikr uči uvečer

Prenosi se da je Ebu Hurejre kazao: „Došao je neki čovjek Poslaniku, sallallāhu alejhi ve sellem, i kazao: 'Jučer sam doživio ubod akrepa.' Poslanik mu reče: 'Ne bi ti naštetio da si uvečer proučio: *E'ūzu bi kelimātillāhi-t-tāmmāti min šerri mā haleq.*'“²⁰

- أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ.

Koji zikr se uči pred večer

Ebu Mesud el-Bedri,, radijallahu anhu, prenosi da je Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „Dva zadnja ajeta sure El-Bekara dovoljna su onom ko ih u toku noći prouči.“ (Muttefekun alejh)²¹

Rekao je Svevišnji Allāh: *Poslanik vjeruje u ono što mu se objavljuje od Gospodara njegova, i vjernici – svaki vjeruje u Allāha, i meleke Njegove, i knjige Njegove, i poslanike Njegove: Mi ne izdvajamo nijednog od poslanika Njegovih. I oni govore: Čujemo i pokoravamo se; oprostite nam, Gospodaru naš; Tebi ćemo se vratiti. Allāh nikoga ne opterećuje preko mogućnosti*

²⁰ Bilježi Muslim, br. 2709.

²¹ Bilježi Buharija, br. 4008., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 807.

njegovih: u njegovu korist je dobro koje učini, a na njegovu štetu zlo koje uradi. Gospodaru naš, ne kazni nas ako zaboravimo ili što nehotice učinimo! Gospodaru naš, ne tovari na nas breme kao što si ga tovario na one prije nas! Gospodaru naš, ne stavljaš nam u dužnost ono što ne možemo podnijeti, pobriši grijehе naše i oprosti nam, i smiluj se na nas. Ti si Gospodar naš pa nam pomozі protiv naroda koji ne vjeruje! (El-Bekara, 285-286.)

- آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ. لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِيْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ.

Opći zikr

U ovom poglavlju sam naveo vrijednosti tesbiha (subhanAllāh – slavljen neka je Allāh), tehlila (Lā ilāhe illallāh – nema boga osim Allāha), tahmida (elhamdulillāh – hvala Allāhu), tekbira (Allāhu ekber – Allāh je najveći), istigfara (estagfirullah – oprost mi Allāhu) i tome sličnim zikrovima koji su propisani u svakom vremenu.

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Dvije riječi, lahke su na jeziku, teške na vazi (Allāhovo) i drage Svemilosnom: Subhanallāhi ve bi hamdihi, Subhanallāhil-'azim. (Slavljen neka je Allāh i hvaljen neka je, Slavljen da si, Uzvišeni Allāhu!)**“ (Muttefekun alejh)²²

- سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ.

Semure ibn Džundub, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Četiri su riječi Allāhu najdraže: Subhanallāhi vel-hamdu lillāhi ve Lā ilāhe illallāhu vallāhu ekber. (Hvaljen neka je Allāh, hvala Allāhu, nema boga osim Allāha, i**

²² Bilježi Buharija, br. 6682., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2694.

Allāh je najveći) bilo kojom od njih počeo neće ti nauditi.“ (Bilježi Muslim)²³

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Riječi: Subhanallāhi vel-hamdu lillāhi ve Lā ilāhe illallāhu vallāhu ekber. (Hvaljen neka je Allāh, hvala Allāhu, nema boga osim Allāha, i Allāh je najveći), draže mi je izgovoriti nego da mi se da sve što sunce obasja.“ (Bilježi Muslim)²⁴**

- سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ .

Ebu Malik el-Ešari, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Čistoća je pola imana. Zahvala Allāhu (elhamdulillāhi) puni terazije, zahvaljivanje i slavljenje Allāha pune što je između nebesa i Zemlje. Namaz je svjetlo. Sadaka je jasan dokaz. Strpljivost je sjaj, a Kur'an je siguran dokaz za tebe ili protiv tebe. Svako počinje svoj dan i svako trguje svojom dušom, pa će je osloboditi ili uništiti.“ (Bilježi Muslim)²⁵**

²³ Bilježi Muslim, br. 2137.

²⁴ Bilježi Muslim, br. 2695.

²⁵ Bilježi Muslim, br. 223.

Ebu Zerr, radijallahu anhu, prenosi da je Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, upitan: „**Koje riječi su najbolje?**“ Rekao je: „**One koje je Allāh odabrao Svojim melekima i Svojim robovima: SubhanAllāhi ve bi hamdihi (slavljen neka je Allāh i Njemu hvala).**“ (Bilježi Muslim)²⁶

Sad ibn Ebi Vekas, radijallahu anhu, kaže: Bili smo kod Allāhovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, pa je rekao: „**Da li je neko od vas toliko nemoćan da nije u stanju svakog dana zaraditi hiljadu dobrih djela?**“ Jedan od prisutnih koji su sjedili uz njega upita: „**Kako neko od nas može zaraditi hiljadu dobrih djela?**“ Rekao je: „**Neka izgovori stotinu puta subhanAllāh – upisat će mu se hiljadu dobrih djela ili će mu se obrisati hiljadu pogreški.**“ (Bilježi Muslim)²⁷

U drugoj predaji je rečeno: „**Upisat će mu se hiljadu dobrih djela i obrisat će mu se hiljadu loših.**“ (Bilježi Ahmed i Tirmizi)²⁸

²⁶ Bilježi Muslim, br. 2731.

²⁷ Bilježi Muslim, br. 2698.

²⁸ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Ahmed, br. 1496., i Tirmizi, br. 3463., i ovo je njegova verzija.

Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Ko kaže: Subhanallāhil-azim ve bihamdih (slavljen neka je veličanstveni Allāh, Njemu hvala) bit će mu zasadena palma u Džennetu.**“ (Bilježi Tirmizi) ²⁹

Ebu Ejjub el-Ensari, radijallahu anhu, prenosi da je Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Ko kaže: Lā ilāhe illallāhu vahdehu lā šerike leh, lehul-mulku ve lehul-hamdu ve Huve ‘alā kulli šej‘in qadīr. (Nema boga osim Allāha, Jedinoga, Koji sudruga nema. Njemu pripada sva vlast i zahvalnost i On je svemoćan) – deset puta imat će nagradu u vrijednosti onoga ko oslobodi četiri roba iz Ismailovog, alejhisselam, potomstva.**“ (Bilježi Muslim)³⁰

Sa'd ibn Ebi Vekkas, radijallahu anhu, prenosi i kaže: „**Dode jedan pustinjak Allāhovom Poslaniku, sallallāhu alejhi ve sellem, i reče: 'Pouči me riječima koje ću govoriti.'** Rekao je: '**Reci: Lā ilāhe illallāhu vahdehu lā šerike leh, Allāhu ekberu kebira, vel-**

²⁹ Hadis je vjerodostojan, a bilježi Tirmizi, br. 3465., pogledati: *Es-Silsiletus-sahiha*, br. 64.

³⁰ Bilježi Muslim, br. 2693.

hamdu lillāhi kesira, subhanAllāhi rabbil-alemin, lā havle ve lā kuvvete illa billāhil-azizil-hakim. (Nema boga osim Allāha, Jedinoga, Koji sudruga nema. Allāh je apsolutno najveći, Allāhu mnogo hvala, slavljen neka je Allāh Gospodar svjetova, nema promjene niti snage osim uz Allāha Silnog i Mudrog).' Rekao je pustinjak: 'Ove riječi su za mog Gospodara a šta je za mene?' Reci: 'Allāhu oprosti mi, smiluj mi se, uputi me i opskrbi me.'³¹ (Bilježi Muslim)³¹

- لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا،
 وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لَا حَوْلَ
 وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ.
 - اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَاهْدِنِي وَارْزُقْنِي.

Ebu Zerr, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „Za svaki zglob nekog od vas daje se sadaka svakog dana koji osvane. Reći subhanAllāh je sadaka, reći elhamdulillah je sadaka, reći Lā ilāhe illallāhu je sadaka, reći Allāhu ekber je sadaka, naređivanje dobra je sadaka, odvrćanje od zla je sadaka, a dovoljno za sve to su dva rekata koja

³¹ Bilježi Muslim, br. 2696.

se klanjaju u prijepodnevnom vremenu (duha-namaza).“ (Bilježi Muslim)³²

Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Ko kaže: *Raditu billāhi rabben vebil-islami dinen ve bi Muhammedin, sallallāhu alejhi ve sellem, resulen, (Zadovoljan sam Allāhom gospodarem, islamom vjerom i Muhammedom, sallallāhu alejhi ve sellem, poslanikom) Džennet mu je obavezan.***“ (Bilježi Muslim i Ebu Davud)³³

Ebu Musa, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**O Abdullahu ibn Kajs, zar ti neću ukazati na jednu od džennetskih riznica?**“ „**Rekao sam: 'Svakako Allāhov Poslaniče!' Rekao je: 'Reci: *lā havle ve lā kuvvete illa billāhi.***“ (Nema promjene niti snage osim uz Allāha.)“ (Muttefekun alejh)³⁴

³² Bilježi Muslim, br. 720.

³³ Bilježi Muslim, br. 1884., i Ebu Davud, br. 1529., i ovo je njegova verzija.

³⁴ Bilježi Buharija, br. 6384., i Muslim, br. 2704., i ovo je njegova verzija.

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je čuo Allāhovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, da je rekao: „**Tako mi Allāha ja tražim od Allāha oprosta i kajem Mu se u toku jednog dana više od sedamdeset puta.**“ (Bilježi Buharija)³⁵

El-Egar el-Muzeni, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Doista se moje srce prekrije i ja doista u jednom danu stotinu puta tražim oprost od Allāha.**“ (Bilježi Muslim)³⁶

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Ko na mene donese jedan salavat Allāh na njega donese deset salavata.**“ (Bilježi Muslim)³⁷

Ibn Mesud, radijallahu anhu, prenosi da je čuo Allāhovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, da je rekao: „**Ko kaže: *Estagfirul-Lahe ellezi Lā ilāhe illa huvel-hajjul-kajjum ve etubu ilejhi.* (Tražim oprost od Allāha osim kojeg drugog boga nema, On je živi i vječni, Njemu se kajem.) tri puta, grijesi će mu biti**

³⁵ Bilježi Buharija, br. 6307.

³⁶ Bilježi Muslim, br. 2702.

³⁷ Bilježi Muslim, br. 407.

oprošteni makar bio od onih koji su pobjegli sa bojnog polja.“ (Bilježi Hakim)³⁸

- **أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومَ وَأَتُوبُ.**

Ograničeni zikr

- **Zikr koji se izgovara u teškim trenucima**

Šta se izgovara u nedaći

Ibn Abbas, radijallahu anhu, prenosi da je Allāhov poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, kada bi se našao u nedaći govorio: „*Lā ilāhe illallāhul-azimul-halimu, Lā ilāhe illallāhu Rabbul-Aršil-azimi, Lā ilāhe illallahu Rabbus-Semavati ve Rabbul-Erdi ve Rabbul-Aršil-kerim.* (Nema boga osim Allāha, Velikog i Blagog. Nema boga osim Allāha, Gospodara Prijestolja velikog. Nema boga osim Allāha, Gospodara Nebesa i Gospodara Zemlje, Gospodara Prijestolja milostivog.)“ (Muttefekun alejh)³⁹

³⁸ Hadis je vjerodostojan, a bilježi Hakim, br. 2550., pogledati: *Es-Silsiletus-sahiha*, br. 2727.

³⁹ Bilježi Buharija, br. 6346., i Muslim, br. 2730.

- لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ
الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ رَبُّ
الْعَرْشِ الْكَرِيمِ.

Sa'd ibn Ebi Vekkas, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Dova Junusa, alejhisselam, kojom je dovio dok je bio u utrobi kita glasi: *Lā ilāhe illa Ente, subhaneke innī kuntu minez-zalimine.*** (Nema boga osim Tebe. Neka si slavljen Ti, doista sam bio jedan od nasilnika.) Doista, nikada nije čovjek musliman tražio nešto ovom dovom a da mu Allāh nije uslišao.“ (Bilježi Tirmizi)⁴⁰

- لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ.

Šta se kaže u strahu

Sevban, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, kada bi ga nešto uplašilo govorio: „***Allāhu Allāhu Rabbi, lā šerike leh.*** (Allāh

⁴⁰ Hadis je dobar, a bilježi ga Tirmizi, br. 3505.

Allāh je Gospodar moj, On sudruga nema.)“ (Bilježi Nesai u *Amelul-jeumi vel-lejleh*)⁴¹

Šta se kaže u tuzi i potištenosti

Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, prenosi da je Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Nije se desilo da nekog zadesi tuga i potištenost te kaže: *Allāhumme innī 'abduke vebnu 'abdike vebnu emetike, nasijeti bi jedike, mādin fije hukmuk, 'adlun fije kadā'uk, es'eluke bi kulli-smin huve lek, semmejte bihī nefsek, eu 'allemtehu ehaden min halqik, eu enzeltehu fī kitābik, eu isteserte bihi fī 'ilmi-l-gajbi indek, en tedž'alel-Kur'āne rebī'a qalbī ve nuure sadrī ve dželā'e huznī ve zehābe hemmī.*** (Allāhu, ja sam, doista, rob Tvoj, sin roba Tvoga, sin robinje Tvoje. Moje čelo je u Tvojoj ruci, nadamnom se sprovodi Tvoja odedba, pravičnost po mene je odluka Tvoja, zato, prizivam Te svim Tvojim imenima kojima si Sebe nazvao ili ih nekom od Tvojih stvorenja saopćio, ili ih u Svojoj Knjizi objavio ili ih, pak, zadržao kod Sebe kao znanje nedokučivo, prizivam Te da mi Kur'an učiniš proljećem srca mog, svjetlom grudi mojih, razbistrenjem tuge moje i odlazkom briga mojih.) a da Allāh nije od njega odagnao tugu i

⁴¹ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Nesai u *Amelul-jeumi vel-lejleh*, br. 657., pogledati: *Es-Silsiletus-sahiha*, br. 2070.

potištenost i to radošću zamijenio.“ Tada neko upita: Allāhov poslaniče, hoćemoli naučiti te riječi? Rekao je: „Svakako, treba da ih nauči onaj ko ih čuje.“ (Bilježi Ahmed)⁴²

- اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ، وَابْنُ عَبْدِكَ، وَابْنُ أُمَّتِكَ، نَاصِيَتِي
بِيَدِكَ، مَاضٍ فِي حُكْمِكَ، عَدْلٌ فِي قَضَائِكَ، أَسْأَلُكَ
بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ، سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ، أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي
كِتَابِكَ، أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ، أَوْ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي
عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ نُورَ صَدْرِي، وَرَبِيعَ
قَلْبِي، وَجَلَاءَ حُزْنِي، وَذَهَابَ هَمِّي.

Šta se kaže u strahu od ljudi

„*Allāhumme-kfinīhim bi mā šī'te.* (Allāhu, sačuvaj me od njih čim hoćeš.)“ (Bilježi Muslim)⁴³

- اللَّهُمَّ اكْفِنِيهِمْ بِمَا شِئْتَ.

⁴² Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Ahmed, br. 3712., pogledati: *Es-Silsiletus-sahiha*, br. 199.

⁴³ Bilježi Muslim, br. 3005.

„*Allāhumme inna nedž'aluke fī nuhuurihim ve ne'ūzu bike min šuruurihim.* (Allāhu, molimo Te da njihove spletke na njih usmjeriš i kod Tebe se sklanjamo pred njihovim zlima.)” (Bilježi Ahmed i Ebu Davud) ⁴⁴

- اللَّهُمَّ إِنَّا نَجْعَلُكَ فِي نُحُورِهِمْ، وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ.

Šta se kaže pri susretu sa neprijateljem

Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, kada bi bio u borbi govorio: „*Allāhumme, Ente 'adudi ve nasīrī, bike ehuulu ve bike esuulu ve bike ukātilu.* (Allāhu, Ti si Onaj od Koga snagu crpim i Ti si pomagač moj. Pomoću Tvojom sam vođen, Tvojom pomoći pobjeđujem i Tvojom pomoći borim se.)“ (Bilježi Ebu Davud i Tirmizi) ⁴⁵

- اللَّهُمَّ أَنْتَ عَضُدِي وَنَصِيرِي، بِكَ أَحُولُ، وَبِكَ أَصُولُ،
وَبِكَ أَقَاتِلُ.

⁴⁴ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Ahmed, br. 19958., i Ebu Davud, br. 1538., i ovo je njegova verzija.

⁴⁵ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Ebu Davud, br. 2632., i Tirmizi, br. 3584.

Ibn Abbas, radijallahu anhu, je rekao: „**Riječi: *Hasbunallāhu ve ni'mel-vekīl* (Dovoljan nam je Allāh, i divan je On skrbnik) izgovorio je Ibrahim, alejhisselam, kada je bačen u vatru, i izgovorio ih je Muhammed, sallallāhu alejhi ve sellem, kada mu je rečeno: *Neprijatelji se okupljaju zbog vas, trebate ih se pričuvati!* – to im je učvrstilo vjerovanje, pa su rekli: *Dovoljan je nama Allāh i divan je On Gospodar!*“ (Ali 'Imran, 173.) (Bilježi Buharija)⁴⁶**

- حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ .

Šta se kaže kada se traži pobjeda nad neprijateljem

„*Allāhumme Munzilel-Kitābi, ve mudžrijesehābi, ve hāzimeh-ahzābi, ihzimhum vensurnā 'alejhim.* (Allāhu, Dostavitelju Knjige, Pokretaču oblaka, Ti Koji skupine pobjeđuješ, porazi ih i podari nam pobjedu nad njima.)“ (Muttefekun alejh)⁴⁷

- اللَّهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ، وَمُجْرِيَ السَّحَابِ، وَهَازِمِ
الْأَحْزَابِ، أَهْزِمْهُمْ وَانصُرْنَا عَلَيْهِمْ.

⁴⁶ Bilježi Buharija, br. 4563.

⁴⁷ Bilježi Buharija, br. 2966, i Muslim, br. 1742.

Šta kaže onaj koga je sustigao neprijatelj

Enes ibn Malik, radijallahu anhu, je rekao: „**Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, se uputio zajedno sa Ebu Bekrom, radijallahu anhu, prema Medini. Ebu Bekr je bio poznat i izgledao je starije, a Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, je bio nepoznat i izgledao je mlade. Kada bi neko sreo Ebu Bekra i pitao: 'Ebu Bekre ko je ovaj čovjek ispred tebe?' On bi odgovarao: 'Taj čovjek mi pokazuje put.' Pa bi taj koji je pitao mislio na put ka Medini, a ustvari se mislilo na put dobra. Putujući tako Ebu Bekr se okrenu i ugleda konjanika koji ih prati. Ebu Bekr reče: 'Allāhov Poslaniče, stiže nas ovaj konjanik!' Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, se okrenu i reče: 'Allāhu obori ga!' Konj tada zbacila jahača, te stade rzati.**“ (Bilježi Buharija)⁴⁸

Kako se dovi protiv tlačitelja

Alij ibn Ebi Talib, radijallahu anhu, kaže: „**Bili smo uz Poslanika na dan bitke na Hendaku pa je rekao: 'Allāh njihove kaburove i kuće napunio vatrom**

⁴⁸ Bilježi Buharija, br. 4563.

kao što su nas spriječili da klanjamo srednji (ikindiju) namaz sve do zalaska Sunca.“ (Muttefekun alejh)⁴⁹

- مَلَأَ اللَّهُ قُبُورَهُمْ وَبُيُوتَهُمْ نَارًا كَمَا شَغَلُونَا عَنِ الصَّلَاةِ
الْوُسْطَى.

„Allāhu kazni Mudar teškim stanjem, Allāhu učini da ih snađu gladne godine poput onih u vrijeme Jusufa.“ (Muttefekun alejh)⁵⁰

- اللَّهُمَّ اشْدُدْ وَطَأَتَكَ عَلَى مُضَرَ، اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا عَلَيْهِمْ
سِنِينَ كَسِنِي يُوسُفَ.

Šta kaže onaj ko bude nadvladan

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „Snažan vjernik je bolji i draži Allāhu od slabog vjernika, a u svakom ima dobra. Nastoj ostvariti ono što ti koristi, pomози se Allāhom i nemoj klonuti. Ako te nešto snađe ne reci: 'Da sam učinio bilo bi tako i

⁴⁹ Bilježi Buharija, br. 6396., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 627.

⁵⁰ Bilježi Buharija, br. 1006., i Muslim, br. 670., i ovo je njegova verzija.

tako.', nego reci: 'Allāh je odredio i šta On hoće učinio, jer 'da sam', otvara šejtansko djelo.' (Bilježi Muslim)⁵¹

- قَدَّرَ اللَّهُ وَمَا شَاءَ فَعَلَ.

Šta govori i čini ko učini grijeh

Ebu Bekr, radijallahu anhu, prenosi da je čuo Allāhovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, da je rekao: „**Svaki rob (Allāhov) koji počini grijeh te nakon toga upotpuni abdest, klanja dva rekata te zatim zatraži od Allāha da mu oprost, Allāh će mu oprostiti.**“ Nakon toga je proučio Allāhove riječi: „**I za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allāha sjete i oprost za grijehe svoje zamole - a ko će oprostiti grijehe ako ne Allāh? - i koji svjesno u grijehu ne ustraju.**“ (Ali 'Imran, 135.) (Bilježi Ebu Davud i Tirmizi)⁵²

Kako dovi onaj ko ima dug

Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, govorio: „*Allāhumme innī e'ūzu bike minel-hemmi vel-huzni vel-'adži vel-keseli vel-džubni vel-buhli ve dale'id-dejni ve galebetir-ridžāli.* (Allāhu, zaštitu od Tebe tražim od

⁵¹ Bilježi Muslim, br. 2664.

⁵² Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Ebu Davud, br. 1521., i Tirmizi, br. 3006.

brige i žalosti, od iznemoglosti i ljenosti, od kukavičluka i škrtosti, te pred teretom dugovanja i ljudske nadmoći.“ (Bilježi Buharija)⁵³

- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحُزْنِ وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ،
وَالْجُبْنِ وَالْبُخْلِ، وَضَلَعِ الدِّينِ وَغَلْبَةِ الرِّجَالِ.

Alija, radijallahu anhu, prenosi da mu je došao jedan rob, koji je sa svojim vlasnikom sklopio ugovor o otkupu iz ropstva, i rekao: „Nemoćan sam da platim dug za moj otkup pa me pomoz!“ Na to je Alija, radijallahu anhu, rekao: „Hoćeš li da te poučim riječima kojima me je poučio Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, kada bi bio dužan koliko brdo Sebir Allāh bi to umjesto tebe vratio?“ Rekao je: „Reci: 'Allāhumme-kfinī bihalālike 'an harāmike, ve 'agninī bi-fadlike ammen sivāk. (Allāhu zadovolji me onim što si dozvolio tako na nisam u potrebi za onim što si zabranio i Tvojom dobrotom me učini neovisnim o svima osim Tebe.)“ (Bilježi Ahmed i Tirmizi)⁵⁴

- اللَّهُمَّ اكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ، وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ
سِوَاكَ.

⁵³ Bilježi Buharija, br. 6369.

⁵⁴ Hadis je dobar, a bilježi ga Ahmed, br. 1319., pogledati: *Es-Silsiletus-sahiha*, br. 266., i Tirmizi, br. 3563.

Kako dovi onaj koga snađe velika ili mala nesreća

Rekao je Uzvišeni Allāh: *Mi ćemo vas dovoditi u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote i ljetine. A ti obraduj izdržljive, one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: Mi smo Allāhovi i mi ćemo se Njemu vratiti! Njih čeka oprost od Gospodara njihova i milost; oni su na Pravome putu!* (El-Baqara, 155 – 157.)

- **إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ.**

Ummu Seleme, radijallahu anhu, prenosi da je čula Allāhovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, da je rekao: „Svaki rob kojeg zadesi kakva nedaća te kaže: *Inna lillāhi ve inna ilejhi radži'un. Allāhumme edžurni fi musibeti va hluf li hajren minha.* (Mi, doista, Allāhu pripadamo i svi Mu se, bez dvojbe, vraćamo. Allāhu, zaštitite me u mojoj nedaći, i nakon nje podari mi veće dobro!), Allāh će ga zaštititi u njegovoj nedaći i nakon nje mu podariti veće dobro.“ (Bilježi Muslim)⁵⁵

⁵⁵ Bilježi Muslim, br. 918.

- إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، اللَّهُمَّ أَجْرِي فِي مُصِيبَتِي،
وَأُخْلِفَ لِي خَيْرًا مِنْهَا.

Kako se dovi da bi se odagnao šejtan i njegove vesvese

Rekao je Uzvišeni Allāh: *A kad šejtan pokuša da te na zle misli navede, ti zatraži utočište kod Allāha, jer On, uistinu, sve čuje i zna sve.* (El-Fussilat, 36.)

Ezan, prakticiranje zikrova, učenje Kur'ana, ajetul-kursijj – i tome slično, kao što će kasnije biti pojašnjeno ako Bog da.

Kako se dovi u srdžbi

Sulejman ibn Surde, radijallahu anhu, je rekao: „Dva čovjeka su se posvadala u prisustvu Allāhovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, a mi smo sjedili kod njega. Jedan od njih dvojice je govorio ružne riječi drugom, sav srdit i pocrvenjelog lica. Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, reče: 'Ja doista znam riječ ako bi je izgovorio otišlo bi od njega to što ga snašlo. Kada bi rekao: *Eū'uzu billāhi mineš-šejtānir-radžīm.*

(Allāhu se utječem od prokletog šejtana.)“ (Muttefekun alejh)⁵⁶

Šta se izgovara pri ulasku u kuću

Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je čuo Allāhovog Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, da kaže: „**Kada čovjek uđe u svoju kuću te spomene Allāha pri ulasku i prilikom jela, šejtan kaže (drugim šejtānima): 'Nemate konaka ni večere!' A kada uđe pa ne spomene Allāha, šejtan kaže: 'Našli ste konak!' Ako ne spomene Allāha pri jelu kaže: 'Našli ste konak i večeru.'**“ (Bilježi Muslim)⁵⁷

Kako se dovi kada se ustaje sa mjesta na kojem se sjedilo

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, reko: „**Ko bude sjedio na mjestu u kojem se puno govori beskorisnim govorom, te prije nego što ustane sa tog mjesta kaže: *Subhānekel-Lāhumme ve bi hamdike, ešhedu en Lā ilāhe illā Ente, estagfiruke ve etūbu ilejke.*** (Neka si slavljen, Allāhu, i neka Ti je hvala; svjedočim da nema boga osim Tebe. Od Tebe oprosta tražim i

⁵⁶ Bilježi Buharija, br. 6115., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2610.

⁵⁷ Bilježi Muslim, br. 2018.

Tebi se kajem!) biće mu oprostene pogreške koje je počinio na tom mjestu.“ (Bilježi Ahmed i Tirmizi)⁵⁸

- سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ.

Šta se kaže kada se čuje kukurikanje pjetla, revanje magarca i lavež pasa

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Kada čujete kukurikanje pjetla tražita od Allāha da vam da iz Svoje dobrote, jer je on vidio meleka, a kada čujete revanje magarca utječite se Allāhu od šejtana, jer je on vidio šejtana.**“ (Muttefekun alejh)⁵⁹

Džabir, radijallahu anhu, prenosi da je Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Kada čujete lavež pasa i revanje magarca noću utječite se Allāhu, jer oni vide šta vi ne vidite.**“ (Bilježi Ahmed i Ebu Davud)⁶⁰

⁵⁸ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Ahmed, br. 10420., i Tirmizi, br. 3433., i ovo je njegova verzija.

⁵⁹ Bilježi Buharija, br. 3303., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2729.

⁶⁰ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Ahmed, br. 14334., i Ebu Davud, br. 5103., i ovo je njegova verzija.

Šta se kaže onom ko se posavjetuje a on se nakon toga uzoholi

Seleme ibnul-Ekva', radijallahu anhu, je prenosi da je jedan čovjek jeo u prisustvu Allāhovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, lijevom rukom te mu reče: „**Jedi desnom rukom!**“ Rekao je: „**Ne mogu!**“ Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, je na to rekao: „**I ne mogao!**“ Samo oholost ga je sprečavala, nakon toga nije više podigao svoju desnu ruku do usta. (Bilježi Muslim)⁶¹

Šta se kaže kada se počne uklanjati negativnost i loše djelo

Abdullah ibn Mesud, radijallahu anhu, je rekao: „**Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, je ušao u Mekku, a oko Ka'be tristo šesdeset kipova pa ih je počeo bosti štapom koji mu je bio u ruci govoreći: *Došla je istina, a nestalo je laži; laž, zaista, nestaje!*** (El-Isra', 81.) (Muttefekun alejh)⁶²

- جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا.

⁶¹ Bilježi Muslim, br. 2021.

⁶² Bilježi Buharija, br. 2478., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 1781.

Šta se kaže onom ko ti učini kakvo dobro

Ibn Abbas, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, ušao u klozet pa sam mu pripremio vodu za abdest a on je rekao: „**Ko je ovo pripremio?**“ Pa mu je rečeno a on je rekao: „**Allāhu pouči ga razumijevanju vjere.**“ (Muttefekun alejh)⁶³

- اللَّهُمَّ فَقِّهْهُ فِي الدِّينِ .

Usame ibn Zejd, radijallahu anhu, prenosi da je Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Kome bude učinjeno dobro te kaže dobročinitelju: Džezakellahu hajren (Allāh te dobrim nagradio) najljepše se zahvalio.**“ (Bilježi Tirmizi)⁶⁴

- جَزَاكَ اللَّهُ خَيْرًا .

Abdullah ibn Ebi Reb'ia, radijallahu anhu, je rekao: Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, je od mene posudio četrdeset hiljada pa mu je došao imetak te ga uruči meni i reče: „**Allāh ti podario bereket u porodici i**

⁶³ Bilježi Buharija, br. 143., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 1781.

⁶⁴ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Tirmizi, br. 2035.

imetku, doista je nagrada za pozajmicu zahvala i vraćanje.“ (Bilježi Nesai i Ibn Madže)⁶⁵

- بَارِكَ اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ.

Šta se kaže prilikom videnja ranih plodova

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, kaže: Kada bi svijet vidio prvi plod otišli bi s njim Allāhovom Poslaniku, sallallāhu alejhi ve sellem, pa kada bi ga Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, uzeo rekao bi: „*Allāhumme bārik lenā fī semerinā ve bārik lenā fī medīnetinā ve bārik lenā fī sā'ina ve bārik lenā fī muddinā.* (Allāhu, blagoslovi nam plodove naše, i blagoslovi nam grad naš; blagoslovi nam mjere naše (za mjerenje plodova) i blagoslovi nam opskrbu našu!)“ Zatim bi pozvao svoje najmlađe dijete i dao mu taj plod. (Bilježi Muslim)⁶⁶

- اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي ثَمَرِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَتِنَا، وَبَارِكْ لَنَا

فِي صَاعِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مُدِّنَا.

⁶⁵ Hadis je dobar, a bilježi ga Nesai, br. 4683., i ovo je njegova verzija, i Ibnu Madže, br. 2424.

⁶⁶ Bilježi Muslim, br. 1373.

Dova koja se uči prilikom iznenađenja i radosti

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da ga je Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, susreo na jednom od medinskih puteva a bio je džunub te se je izvukao i otišao se okupati. Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, je primjetio njegovu odsutnost pa ga je kada se vratio upitao: „**Gdje si bio, Ebu Hurejre?**“ Rekao je: „**Allāhov Poslaniče kada si me sreo bio sam džunub pa mi je bilo mrsko da sjedem pored tebe dok se ne okupam!**“ Rekao je: „**SubhanAllāh, doista vjernik ne može postati nečist.**“ (Muttefekun alejh)⁶⁷

Ibn Abbas, radijallahu anhu, je prenosi: „**Rekao je Omer, radijallahu anhu: 'Allāhov Poslaniče, da li si pustio tvoje žene?' Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, je podigao pogled prema meni i rekao: 'Ne.', a ja sam rekao: 'Allāhu ekber.'**“ (Muttefekun alejh)⁶⁸

Dova koja se uči kada se podigne vjetar

Aiša, radijallahu anha, je rekla: „**Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, je kada bi se vjetar podigao govorio: *Allāhumme innī es'eluke hajrehā ve hajre mā fihā ve hajre mā ursilet bihi, ve e'ūzu bike min šerrihā ve šerri mā fihā ve šerri mā ursilet bihi.* (Allāhu, od Tebe tražim dobro ovog vjetra, najbolje što on u sebi**

⁶⁷ Bilježi Buharija, br. 283., i Muslim, br. 371., i ovo je njegova verzija,.

⁶⁸ Buharija, br. 5191., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 1479.

nosi i najbolje s čim je poslan, a Tebi se utječem od njegovog zla, zla koji je u njemu i zla s kojim je poslan.)“ (Bilježi Muslim)⁶⁹

- اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا، وَخَيْرَ مَا
أُرْسِلْتُ بِهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا
أُرْسِلْتُ بِهِ.

Dova koja se uči kada se vide oblaci i kiša

Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, kada bi vidio kišu govorio: „*Allāhumme sajjiben nafi'an.* (Allāhu, učini je korisnom.)“ (Bilježi Buharija)⁷⁰

- اللَّهُمَّ صَيِّبًا نَافِعًا.

Aiša, radijallahu anha, prenosi da je Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, kada bi vidio oblak kako se približava na horizontu, ostavio bi svoj posao koji je radio makar bio i u namazu te bi se okrenuo prema oblaku i govorio: „*Allāhumme innā neū'zu bike min*

⁶⁹ Bilježi Muslim, br. 899.

⁷⁰ Bilježi Buharija, br. 1032.

šerri mā ursilet bihi. (Allāhu Tebi se utječemo od zla onog čime je poslan.)“ A ako padne kiša govorio je: „**Allāhumme sajjiben nāfi'an. (Allāhu, učini je korisnom.)**“, govorio je to dva ili tri puta. A ako bi Allāh rasuo oblake bez da padne kiša zahvalio bi Allāhu na tome. (Bilježi Buharija u *El-Edebul-mufred* i Ibn Madže)⁷¹

Šta se kaže nakon što kiša padne

„**Mutirna bi fadlillāhi ve rahmetihi. (Kiša nam je pala Allāhovom dobrotom i mološću.)**“ (Muttefekun alejh)⁷²

مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ. -

Dova koja se uči za svog slugu

Enes, radijallahu anhu, prenosi da je njegova majka rekla: „**Allāhov Poslaniče, ovo je tvoj sluga, dovi Allāhu za njega!**“ Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, je tada rekao: „**Allāhumme eksir mālehu, ve veledehu ve bārik lehū fīmā e'atajteh. (Allāhu podari mu mnoštvo**

⁷¹ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Buharija u *El-Edebul-mufred*, br. 707., i Ibnu Madže, br. 3889.

⁷² Bilježi Buharija, br. 1038., i Muslim, br. 71.

imetka i djece i podari mu bereket u onom što si mu dao.)“ (Muttefekun alejh)⁷³

- **اللَّهُمَّ أَكْثِرْ مَالَهُ وَوَلَدَهُ وَبَارِكْ لَهُ فِيمَا أُعْطِيَتْهُ.**

Šta kaže onaj ko želi pohvaliti nekog od muslimana

Ebu Bekre, radijallahu anhu, prenosi da je Allāhov Poslanik, sallallāhu alejhi ve sellem, rekao: „**Ako će neko od vas neminovno pohvaliti svog pratioca neka kaže: 'Smatram toga takvim i takvim, a Allāh će s njim račun svesti, i Allāhu nikog ne hvalim, smatram – ako to zna – da je takav i takav.**“ (Muttefekun alejh)⁷⁴

- **أَحْسِبُ - (spomenuti ime) - وَاللَّهُ حَسِيبُهُ وَلَا أَرْكِي**
عَلَى اللَّهِ أَحَدًا.

⁷³ Bilježi Buharija, br. 6344., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 660.

⁷⁴ Bilježi Buharija, br. 2662., i Muslim, br. 3000., i ovo je njegova verzija.

Šta kaže onaj ko bude pohvaljen

Adij ibn Erta', radijallahu anhu, je rekao: „**Kada bi neko od ashaba Allāhovog Poslanika, sallallāhu alejhi ve sellem, bio pohvaljen rekao bi: 'Allāhu ne kazni me zbog ovog što govore i oprosti mi ono što oni ne znaju.'**“ (Bilježi Buharija u *El-Edebul-mufred*)⁷⁵

- اللَّهُمَّ لَا تَوَاخِذْنِي بِمَا يَقُولُونَ وَاعْفُرْ لِي مَا لَا يَعْلَمُونَ.

⁷⁵ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Buharija u *El-Edebul-mufred*, br. 782.